

W/998/ZG/2016

Warszawa, 22.06.2016r.

Sz. P. Andrzej Duda
Prezydent RP
ul. Wiejska 10
00-902 Warszawa

Szanowny Panie Prezydencie,

Polskie Towarzystwo Informatyczne zaniepokojone niektórymi zapisami ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych prezentuje poniżej swoją opinię.

PTI nie kwestionuje potrzeby uchwalenia takiej ustawy. Z uznaniem odnotowujemy podjęcie konkretnych działań zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa obywateli. Jednakże niektóre zapisy tej ustawy budzą nasz szczególny niepokój.

Są to:

- (a) testy bezpieczeństwa systemów informatycznych (Art. 38 dodający do ustawy o ABW art. 32a)
- (b) blokada dostępności do danych informatycznych (Art. 38 dodający do ustawy o ABW Art. 32c)
- (c) personalizacja przedpłaconych kart telefonii komórkowej (Art. 43 dodający do ustawy Prawo telekomunikacyjne art. 60b)

Ad. (b)

Ustawa rozszerza kompetencje Szefa ABW o możliwość zablokowania danych informatycznych mających związek ze zdarzeniem o charakterze terrorystycznym. Blokowanie stron internetowych będzie się odbywać praktycznie bez udziału sądu, przynajmniej na 5 dni. Niestety ustawa nie precyzuje terminu „dane informatyczne”, co można rozumieć zarówno jako konkretne treści udostępnione na stronach internetowych jak i całe portale internetowe, w tym również duże portale społecznościowe. W efekcie zablokowane mogą być zarówno pojedyncze strony jak i całe portale. Co więcej, widzimy także duży problem z brakiem przejrzystości ponieważ w przypadku blokowania stron nie ma obowiązku informowania o tym, że dana strona została zablokowana. W takiej sytuacji osoby korzystające z Internetu nie będą wiedziały czy niedostępność danej strony

spowodowana jest zablokowaniem wskutek działania tej ustawy, czy, na przykład, z powodu awarii/błędów dostawy Internetu. Pociągać to może za sobą skutki nie tylko natury finansowej lecz także utratę wizerunku dostawcy treści. Mechanizm blokowania danych informatycznych nie polega na usunięciu treści u źródła, ale na utrudnieniu dostępu do nich, najczęściej poprzez filtrowanie zapytań o dostęp do danego adresu internetowego na poziomie operatora telekomunikacyjnego. W praktyce może to oznaczać konieczność stworzenia i utrzymywania (przez operatorów telekomunikacyjnych lub dostawców usług internetowych) infrastruktury filtrującej wszystkie zapytania użytkowników Internetu w Polsce. W kontekście blokowania stron pojawia się pytanie, czy ustawodawca, przewiduje również blokowanie takich usług jak TOR lub VPN.

Dodane przepisy nie precyzują sposobu realizowania blokady, która jest możliwa co najmniej nałożeniem blokady na adres IP lub na adres url. Blokada na adres IP zazwyczaj będzie oznaczała blokadę wielu innych niż inkryminowana stron www. Jednocześnie dodany przepis Prawa telekomunikacyjnego (Art. 32c.6.5) upoważnia Szefa ABW do dowolności w tym zakresie, czyli też żądania zablokowania adresu IP. Właściwym byłoby enumeratywne wskazanie, że blokadzie podlegają adresy url. W ustawie dana kwestia mogłaby być unormowana precyzyjnie, bez wskazanych niedokładności.

Blokowanie stron internetowych będzie miało też wymiar finansowy. Konieczność natychmiastowego zablokowania strony wymagać będzie poniesienia nakładów finansowych przez dostawców usług internetowych. Ustawa nie określa żadnych mechanizmów gwarantujących przejrzystość działań Szefa ABW. Podmiot, którego dane zostaną zablokowane, ani odbiorca treści nie zostaną o tym fakcie poinformowani, co opóźnić może podjęcie przez nich odpowiednich działań w przypadku podjęcia błędnych decyzji przez Szefa ABW.

Ad. (c)

Wprowadzenie wymogu personalizacji kart przedpłaconych, czyli zlikwidowanie ich anonimowości, w oczywisty sposób jest związane ze spełnianiem wymogów ustawy o ochronie danych osobowych w każdym miejscu pobierania takich danych. Wymóg personalizacji oznacza radykalne poszerzenie liczby podmiotów, które zostaną zobligowane na mocy prawa do spełniania wymagań ochrony danych osobowych, w tym np. punkty sprzedaży detalicznej (potoczne kioski Ruchu). Aspekt ten nie jest wprawdzie oczywisty, ale nie został wspomniany w uzasadnieniu i ocenie skutków wprowadzenia ustawy. Wskazanie tego aspektu byłoby zgodnie z dobrymi praktykami analizy aktu normatywnego.

W podsumowaniu, ze względu na aktualny stan legislacyjny, PTI przekazując ww. uwagi specjalistyczne, zwraca się do prezydenta Rzeczypospolitej o ich rozważenie przed podpisaniem ustawy lub w związku z takim rozważeniem zgłoszenie prezydenckiej nowelizacji ustawy.

Opracowanie: mgr Janusz Żmudziński, współpraca: dr inż. Przemysław Jatkiewicz, dr Danuta Kajrunajtys; korekta mgr Hanna Mazur, uzupełnienia i redakcja dr inż. Janusz Dorożyński

Z wyrazami szacunku

WICEPREZES
Polskiego Towarzystwa Informatycznego
Janusz Dorożyński